

# Sommerens avisgerilja

Oppsummering av h.r. advokat Albert Wiesener

17/11/81 11/9-81

Papirkrigen om karakteren av Norges krigsdeltagelse efter 10. juni 1940 har pågått sporadisk også isommer. Følgende spørsmål melder seg: Er vi bare et skrivende folk, vi nordmenn? Eller kan vi også lese?

Enn om Aftenposten nå offentliggjorde de omstridte dokumenter? Så kan leserne selv domme. Men da må dokumentene frem uten fradrag, uten oversettelsesfeil og annen tilpasning.

Det gjelder statsrådprotokollen fra 7. juni 1940. Jeg tror den aldri har vært offentliggjort. Er det Skodvin som har oppfattet Kongens beslutning riktig, eller er det Ruge når han telegraferer til den tyske overkommando at han har ordre om å besørge fiendtlighetene innstilt.

Det gjelder videre den fatale kapitulasjonsavtalen i Trondheim 10. juni 1940. La oss få teksten uavkortet. La folk få lese den punkt for punkt og bedømme hva som står der. Er teksten forenlig med en til

Nord-Norge begrenset kapitulasjon? Er betingelsene «ærefulle»? Hvis det er sant at Norge skulle krige videre, var det da ærefullt å tilby våre offiserer adgang til å slippe fangenskap mot å gi æresord på ikke å gjøre sin plikt?

Jeg er ikke i tvil om lesernes dom. Men selv om dette kunne diskuteres til dommedag, så har debatten klarlagt ett forhold: Ingen har idag våget å forfekte det standpunkt at alle måtte forstå at Norge fortsatte krigen efter 10. juni 1940. Men det er en slik evindens våre domstoler har lagt til grunn. I tusenvis av saker har tiltalte — uten å bli hørt, forklart at han trodde krigen var slutt 10. juni 1940. Allerede denne karikatur av bevisbedømmelse viser oppgjørets uholdbarhet som rettsoppgjør.

Det har vært for meget uredlighet i den offisielle behandling av disse spørsmål. Og det er ytterst alvorlig når oberstløy-

nant (senere general) Roscher-Nielsen har gitt uriktig fremstilling om sin forhandlerfullmakt, ikke bare i sin bok, men også for retten. Fra ham går assosiasjon til de tre medlemmer av vår krigsregjering, Nygaardsvold, Koht og Ljungberg. De ga alle uriktig forklaring ved bevisopptak for Oslo Byrett i Skanckesaken i 1947. De benektet alle å ha sett kapitulasjonsavtalen. Senere er det påvist at de ikke bare hadde sett den, men at hver av dem hadde påtegnet den sine initialer.

La oss overlate til leserne å bedømme hvilken betegnelse det vil være riktig å sette på disse usanne forklaringer av gitt av så høye herrer under eds ansvar i en sak som endte med dødsdom og henrettelse. Og med hvilke ringer i vannet for hele rettsoppgjøret? Disse forhold angår troverdigheten til vårt rettsvesen.

Jeg takker Aftenposten for ytringsfrihet i denne debatt.